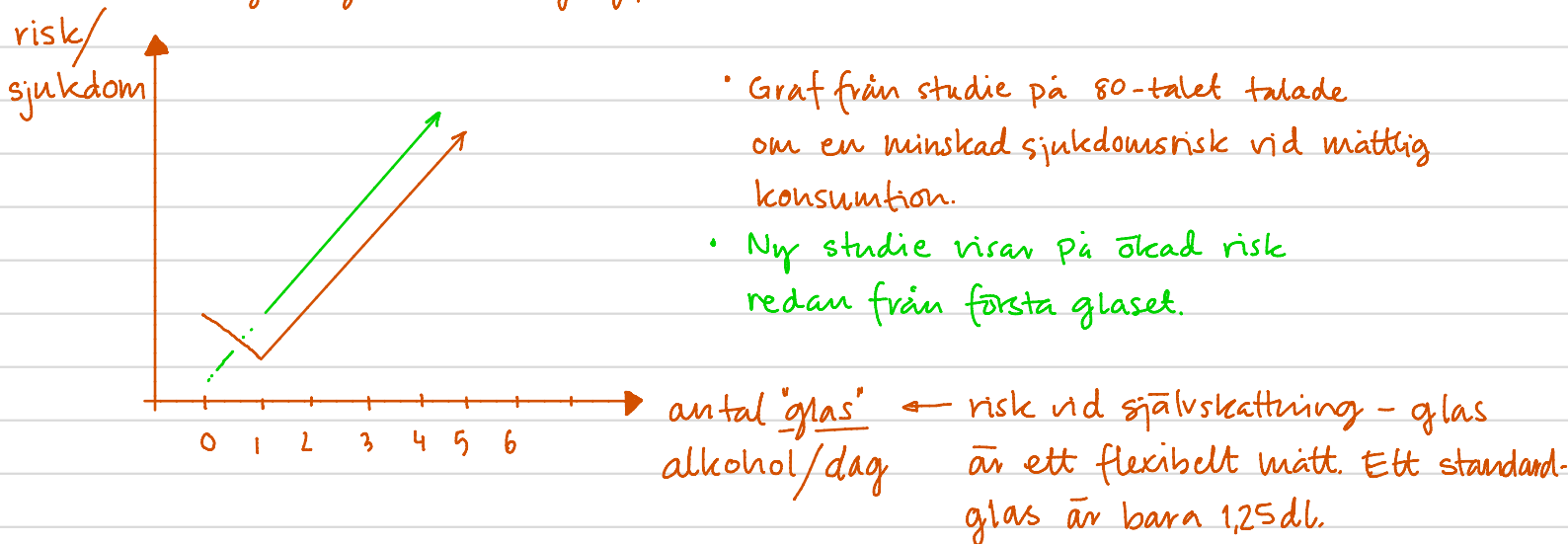

BEROENDEFRAMKALLANDE DROGER

① ALKOHOL

- Vanlig drog i berusningssyfte

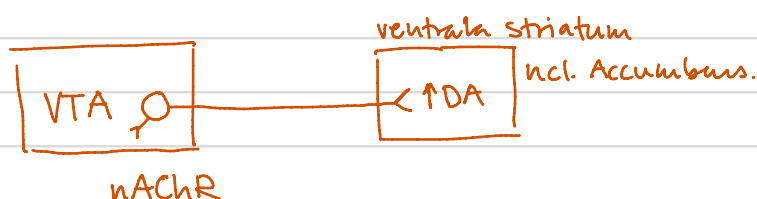
- "Alkoholbrukssyndrom" - kallas inte alkoholberoende längre.
- saknas studier som använder den nya terminologin + definitionen

VERKNINGSMEKANISM

- Allosterisk modulator till ligandstyrda jon-kanaler
tex. $GABA_A$, nikotineriga ACh, NMDA, $5-HT_3$ -receptorn, glycin-rec. (AMPA?)
- Alkohol är liten & fettlös - sprider sig snabbt & påverkar många delar av kroppen.

FARMAKODYNAMIK

• Stimulering • Eufori • Ångestdämpande • ↑ salivprod. - gastrit	} nikotineriga	• Sederande • Muskelrelaxation • Vasodilatation • ↓ ADH

FAS - svårt att komma åt eftersom det är få som drabbas + stigmatiserat

- microcephali
- ↓ tillväxt
- brett mellan ögon, platt näsa
- mental retardation
- ♥-kärn-problematik
- hyperaktivitet
- hörsel- & synnedsättning

METABOLISM

O: e ordningens kinetik - konstant nedbrytningshastighet.

BEHANDLING

- Bensodiazepin kan ges vid abstinensbesvär (avgiftning) - måste övervakas!
- Väldigt få behandlas farmakologiskt för sitt alkoholberoende
  - stigmatiserat
  - leverskador
  - låg compliance
  - psykiatrisk samsjuklighet
  - begränsad kunskap inom vården.

LÄKEMEDEL

① Disulfiran (Antabus)

- blockerar aldehyddehydrogenaset
- aktiv metabolit - kräver frisk lever
- Om pat. dricker alkohol under behandling får personen höjda nivåer av acetaldehyd → kraftig ansiktsrodnad, hjärtklappning, illamående kräkningar, svettningar, känsla av andnöd.
- Fungerar inte på pat. med stort alkoholsug - alkoholens effekter överväger antabus effekter för dem.

Biverkningar

- levertoxiskt
- polyneuropati - "poppande" känsla i fingrarna.

Interaktioner

- Hämmar nedbrytning av vissa lkm, tex. Wartarin, fenytoin, diazepam

② Alcamprozat

Inte helt klarlagd verkningsmekanism, troligtvis NMDA-receptorer
Fungerar bra på pat. med mycket abstinenssymptom

Dålig farmakokinetik: 2 tabletter 3 ggr/dag $\Rightarrow$ dålig compliance

Biverkningar

- Diarré

■ Elimineras renalt $\rightarrow$ tänk på pat. med njurinsufficiens

③ Naltrexon

- Opioid-receptorantagonist
- Ffa till pat. med mycket sug för alkohol & "kick-drickare"

Biverkningar

- Huvudvärk
- Illamående
- Levertoxiskt

Interaktioner

- Morfin/morfinderivat måste dosjusteras pga blockad av opioidreceptorer

④ Nalmefen (Selincro)

- Inte inkluderat i lkm-förmån
- μ -receptorantagonist
- κ -receptor partiell-agonist
- Tas vid behov. Tex inför situation där man förväntar sig att det kan bli problem att kontrollera alkoholintag

Biverkningar

- Illamående
- $\downarrow$ aptit
- Huvudvärk
- insomni

Att tänka på vid behandling

- För ①-③ - behandla länge
- Byta preparat om ett inte fungerar
- Kombinera preparat
- Kombinera med psykologisk behandling
- Behandlingsmål - måste inte vara nykterist
- Återfall är vanligt - ge inte upp!
- Finns det psykiatrisk samsjuklighet.

② Nikotin - 20-25% av befolkningen globalt röker

- Cigaretter - det sämsta alternativet pga mycket skadliga substanser i röken

Verkningsmekanism

- Agonist till nAChR

Farmakodynamik

- Eufori
- Förbättrar inlärningsförmåga hos vanerökare
- Lugnande vid stress hos vanerökare
- Illamående/kräkningar (differentiell tolerans)
- Takykardi
- Högt blodtryck

Behandling

① Nikotinsubstitution - nedtrappning av dos under längre tid

- tuggummi
- plåster

② Vareniklin (Champix)

- partiell agonist vid nAChR (α_4 , β_2)

Biverkningar

- insomni, huvudvärk. Oklart: självmordstankar, psykos

③ Bupropion

- Hämmar återupptag av DA

- används inte så
mycket längre

③ Centralstimulantia (amfetamin, kokain)

- Extremt beroendeframkallande
- Inga direkta abstinenssymptom

Amfetamin

- Syntetisk variant
- Minskar svullnad hos stembinnor
- Används av medelålders män utanför städer, förknippat med kriminalitet
- Vänder på återupptagspumpar för DA (DAT), men även lite NA, Serotonin

Kokain

- Kommer från koka-blad
- Används av yngre personer, både män & kvinnor, ofta i festsammanhang
- Blockerar återupptagspump för dopamin (NA, 5HT)

Farmakodynamik

- Eufori
- Ökat självförtroende
- Minskad aptit
- Minskat sömnbehov
- Schizofreniliknande psykos (sensitisering)
- Sexuell sensation
- Vidgade pupiller
- Takykardi } orsak till
- ↑ blodtryck } död vid överdos

④ Cannabinoider

- Cannabis sativa
- Nya genmodifierade plantor är mer skadliga pga ändrad ratio mellan THC/...

Verkningsmekanism

- Agonist vid cannabinoidrec. 1 & 2

Farmakodynamik

- Eufori
- Ökat självförtroende
- Avslappning
- Analgetiskt
- Antiemetiskt
- Takykardi
- Vasodilatation
- ↓ Intraockulärt tryck
- Psykos
- Ängestsjukdom
- Minskad spermie kvalitet

⑤ Hallucinogena droger

LSD
mescaline
psilocybin

} Agonister till $5HT_2$ -rec

- Inte så beroendeframkallande
- Ecstasy - både centralstimulerande & hallucinogen

⑥ Opioider/opiater

t.ex heroin.

- Elimineras snabbt, måste tas ofta.
- Tolerans utvecklas snabbt → dos måste höjas.
- Inte som kokain att man tar det i perioder → kontinuerligt beroende
- Allvarligt beroende: kan inte kombineras med jobb etc → social utslagning
- Många dör i överdos.

Verkningsmekanism

- Opioidreceptoragonist, μ -rec

Farmakodynamik

- analgesi
  - eufori - annat rus än kokain → mer en lugn eufori
  - andningsdepression
  - dämpad hostreflex
  - Illamående/kräkning
  - pupillkonstriktion
  - förstoppning
-
- Har extremt kraftiga abstinenssymptom - som en influensa

Behandling

- Naloxon vid överdos - häver andningsdepression
- Metadon - opioidrec-agonist med annan farmakokinetik, tar bort kick & abstinens
- Naloxon + buprenorfin

opioidrec-
antagonist

partiell agonist

[po] vs [iv] anv.

[B]

substitution

N blockerar opioidrec

B binder inte in → inget missbruk